

PLAN DZIAŁANIA KT 142 ds. GEOSYNTETYKÓW

STRESZCZENIE

KT 142 ds. Geosyntetyków zajmuje się głównie geosyntetycznymi wyrobami budowlanymi, to znaczy wyrobami z tworzyw sztucznych współpracującymi bezpośrednio z gruntem w celu przenoszenia naprężeń i odkształceń oraz ograniczenia niekorzystnych oddziaływań konstrukcji budowlanych na środowisko i środowiska na konstrukcje budowlane. W pierwszym przypadku są to wyroby geotekstylne i wyroby pokrewne, takie jak geowłókniny, geotkaniny, geosiatki, georuszty i kompozyty tych wyrobów. W drugim przypadku są to geosyntetyczne bariery przecifiltracyjne (geomembrany, bentomaty itp.) oraz wyroby drenażowe i przeciwerozyjne, jak geodreny, geofiltry, maty i wykładziny geosyntetyczne. Rynek wyrobów jest bardzo obszerny, obejmuje budownictwo, górnictwo, transport, ochronę środowiska, także obronę i inne obszary. Niestety udział polskiego przemysłu w rynku jest stosunkowo nieduży i można go szacować na kilkanaście procent. Dlatego KT spełnia bardzo istotną rolę ochrony polskiego rynku przed zalewem wyrobów niepełnowartościowych. Opracowywane w ramach KT tłumaczenia norm europejskich służą głównie procesom certyfikacji wyrobów, a także notyfikacji laboratoriów badawczych. Odgrywają również niezwykle istotną rolę w procesach aprobacyjnych, ze względu na dużą przewagę na rynku wyrobów zagranicznych. Podstawowym celem prac normalizacyjnych jest harmonizacja Polskich Norm z normami europejskimi, na podstawie dyrektywy Nr 89/106/EEC dotyczącej wyrobów budowlanych, a także odpowiedniego mandatu Nr M/107 Komisji Europejskiej dotyczącej geosyntetyków.

Wprowadzenie norm zharmonizowanych ma na celu ułatwienie w handlu na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Powołane w normach zharmonizowanych normy badań poszczególnych wyrobów służą stworzeniu jednolitych systemów porównywania jakości poszczególnych wyrobów. Pozwalają na tworzenie odpowiednich systemów kontroli jakości w zakładach produkcyjnych, a także na budowach.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne, aspekty regionalne i międzynarodowe.

Obszary zastosowań geosyntetyków rozwijają się w sposób niezwykle dynamiczny. Ze względu na dużą innowacyjność w dziedzinie tych wyrobów zarówno normalizacja międzynarodowa (ISO) jak i normalizacja europejska (CEN) nie są w stanie nadążyć nad opracowaniem odpowiednich norm. Liczba norm oczekujących na wdrożenie

do Polskich Norm jest również bardzo duża. Komitet stara się na bieżąco wybierać normy istotne dla polskiego rynku i opracowywać je metodą tłumaczenia. Niestety polscy odbiorcy tych norm nie są jeszcze przygotowani na powszechne stosowanie tych norm w językach oryginału. Ze względu na dużą innowacyjność tych norm niezbędne jest tworzenie odpowiedniego słownictwa w języku polskim, w czym KT nr 142 odgrywa niezwykle istotną rolę.

Wiedza na temat geosyntetyków staje się coraz bardziej powszechna. Jest wykładana na większości polskich uczelni technicznych na kierunkach budownictwa i włókiennictwa, a także na wydziałach chemicznych. W celu propagowania wiedzy o geosyntetykach powstało Polskie Stowarzyszenie Geosyntetyczne, z którym KT nr 142 bezpośrednio współpracuje. Ukazuje się wiele artykułów w polskich czasopismach naukowo-technicznych, jak „Inżynieria Morska i Geotechnika”, „Inżynieria i Budownictwo”, „Geoinżynieria”. W ciągu roku organizowane jest kilka konferencji naukowo-technicznych, w których tematyka geosyntetyczna jest głównym przedmiotem lub przedmiotem jednej z sesji poświęconej geosyntetykom. Najczęściej ma to miejsce przy okazji organizowania konferencji geotechnicznych. Coraz częściej opracowywane są tematy badawcze, dotyczące geosyntetyków, w ramach grantów przyznawanych przez Ministerstwo Nauki.

Innowacje w Polsce są na miarę możliwości polskiego przemysłu, czyli stosunkowo niewielkie. Główną przeszkodą są bardzo wysokie koszty wdrożenia nowych produktów, a także coraz wyższe koszty certyfikacji.

Stronami zainteresowanymi są: przemysł produkujący wyroby, projektanci i wykonawcy obiektów budowlanych, instytuty badawcze, szkoły wyższe oraz jednostki certyfikujące i notyfikujące.

W zakresie rzeczywistych lub potencjalnych barier technicznych występujących w obszarze działania KT ze względu na rozbieżność przepisów technicznych krajowych lub regionalnych, można tutaj mówić raczej o braku szczegółowych przepisów technicznych regulujących kontrolę jakości na budowach, a także braku norm projektowania konstrukcji z wykorzystaniem geosyntetyków. Niestety polski przemysł jest za słaby, aby bezpośrednio finansować realizację norm własnych w ramach KT.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Największe korzyści daje usuwanie barier w handlu i ochrona środowiska. Niestety oszacowanie tych korzyści przekracza możliwości KT. Badaniem rynku w tym zakresie zajmują się wyspecjalizowane jednostki działające w ramach zamówień na konkretne analizy.

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w

powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1. Cele KT

- a) Możliwie szybka implementacja do systemu Polskich Norm wszystkich nowo publikowanych Norm Europejskich, znajdujących się w zakresie kompetencji KT 142.
- b) Podejmowanie starań o uzyskanie środków finansowych na tłumaczenie norm uznanych za bezpośrednio przydatne w praktyce a nie podlegające finansowaniu z budżetu państwa tzw. normy na zamówienie.
- c) Zwiększenie bezpośredniego udziału w powstawaniu Norm Europejskich i Międzynarodowych (praca w Grupach Roboczych CEN i ISO).
- d) Eliminowanie barier technicznych w handlu - ułatwienie handlu w kraju, Europie i świecie.
- e) Harmonizacja i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań.
- f) Zapewnienie bezpieczeństwa produktu, zapewnienie zdrowia konsumenta, promocja ochrony środowiska, promocja jakości

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

- a) Bieżące analizowanie nowych Norm Europejskich i Międzynarodowych pod względem ich bezpośredniej przydatności w przemyśle.
- b) Systematyczne opiniowanie projektów (CD, DIS, FDIS) Norm Międzynarodowych oraz Norm Europejskich (prEN, FprEN) przesyłanych do PKN z ISO i CEN.
- c) Prowadzenie akcji informacyjnej dot. korzyści wynikających z bezpośredniego udziału w pracach w Grupach Roboczych CEN i ISO.
- d) Wyznaczanie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT (np. wprowadzanie do zbioru PN metodą tłumaczenia przede wszystkim Norm Europejskich zharmonizowanych; wprowadzanie do zbioru PN w pierwszej kolejności norm terminologicznych, następnie norm precyzujących metody badań, itp.).
- e) Aktywne poszukiwanie wykonawców prac normalizacyjnych.

4.3 Aspekty środowiskowe

Szczegółowe wytyczne na temat sposobu rozwiązywania w normach wyrobu kwestii dotyczących ochrony środowiska można znaleźć w przewodniku PKN-CEN Guide 4.

Aspekty ochrony środowiska objętych zakresem prac KT powinny obejmować:

- a) zastosowania geosyntetyków w konstrukcjach budowlanych mających na celu ochronę środowiska np. składowiska odpadów stałych i ciekłych, magazyny odpadów, konstrukcje ochrony brzegu morskiego i rzeczno, w budowach hydrotechnicznych (wały przeciwpowodziowe, zbiorniki wodne, kanały itp.), oczyszczalnie ścieków, zabezpieczenia przeciwerozyjne terenu, odwadnianie dróg i autostrad itp.
- b) wpływu KT 142 na kształt ustaw i aktów wykonawczych związanych z ochroną środowiska, przez promowanie bardzo nowoczesnych i jednocześnie bardziej ekonomicznych rozwiązań z zastosowaniem geosyntetyków w konstrukcjach ochrony środowiska,
- c) współpracy z przemysłem w celu promowania nowoczesnych rozwiązań projektowych z zakresu geosyntetyków,
- d) udziału w konferencjach naukowo-technicznych obejmujących zastosowania geosyntetyków w ochronie środowiska
- e) opracowania norm konstrukcyjnych, opartych na europejskich normach konstrukcyjnych tzw. Eurokodach, dotyczących projektowania konstrukcji obiektów ochrony środowiska

5 CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Kartę nowego tematu (KNT) lub Kartę propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony temat normalizacyjny KT analizuje i podejmuje decyzję o wprowadzeniu go do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Do czynników mających negatywny wpływ na wprowadzanie do Programu prac nowych tematów normalizacyjnych przede wszystkim można zaliczyć:

- Ograniczenia budżetowe, brak środków finansowych na opracowanie danej PN;
- Trudności z pozyskiwaniem środków finansowych dla norm wprowadzanych do zbioru PN w ramach prac na zamówienie.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Aktualnie brak jest zainteresowanych finansowaniem prac na zamówienie. Ogólnie, występuje coraz większy trend użytkowania norm w języku oryginału.